

Далі на основі базового варіанту моделі нами запропонована розширена модель системного опису елемента змісту навчання I_e [2]:

$$I_e = \{R; S; D; H\},$$

де R – множина ознак опису призначення і використання елемента змісту навчання;

S, D – множина ознак опису елемента змісту навчання за базовою моделлю I_0 ;

H – множина ознак опису параметрів та використання елемента змісту навчання.

Для системного опису елементів профілізованого (професійно орієнтованого) змісту навчання пропонується модифікований варіант розширеної моделі $I_{ПО}$:

$$I_{ПО} = \{R(R_{заг}; R_{гал}); S(S_{заг}; S_{гал}); D(D_{заг}; D_{гал}); H(H_{заг}; H_{гал})\},$$

де $R_{заг}$ – множина ознак опису загального призначення елемента змісту навчання;

$R_{гал}$ – множина ознак опису галузевого призначення елемента змісту навчання;

$S_{заг}$ – множина загальних ознак опису побудови, складу, структури, конструкції елемента змісту навчання;

$S_{гал}$ – множина галузевих ознак опису побудови, складу, структури, конструкції елемента змісту навчання;

$D_{заг}$ – множина ознак опису загальних принципів дії, функціонування елемента змісту навчання;

$D_{гал}$ – множина ознак опису галузевих принципів дії, функціонування елемента змісту навчання;

$H_{заг}$ – множина ознак опису загальних параметрів та характеристик елемента змісту навчання;

$H_{гал}$ – множина ознак опису галузевих параметрів та характеристик елемента змісту навчання.

Розроблена модель системного професійно орієнтованого опису елементів дисциплін загальної підготовки майбутніх фахівців дозволяє представляти як загальне призначення елементів змісту навчання, так і галузеве (професійно орієнтоване).

Література

1. Схиртладзе А. Г. Проектирование нестандартного оборудования / А.Г.Схиртладзе, С.Г.Ярушин. – М.: Новое знание, 2006. – 424 с.
2. Лазарев М. І. Полісистемне моделювання змісту технологій навчання загальноінженерних дисциплін: монографія. / М. І. Лазарев. – Х.: Вид-во НФаУ, 2003. – 356 с.

Лисенко К. Є.

студентка факультету дошкільної і технологічної освіти
Криворізького державного педагогічного університету, м. Кривий Ріг
Науковий керівник: канд.пед.наук, доцент Волкова Наталя Валентинівна

ШЛЯХИ ТА ЗАСОБИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОСТОРОВОГО МИСЛЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ КОНСТРУЮВАННЯ І ВИГОТОВЛЕННЯ ОДЯГУ

Оскільки реформа школи однією з основних своїх вимог висуває формування в учнів творчого ставлення до праці (Закон України “Про загальну середню освіту”), то для досягнення цієї мети нашу увагу привернули навчальні завдання, адже розв’язування задач є одним зі шляхів розвитку творчого, образного, просторового мислення учнів не тільки на уроках математичного циклу, а й на уроках технологій.

Як відомо з психолого-педагогічної літератури, розв’язування задач є дуже результативним методом, завдяки якому здійснюється ефективний вплив на такі вагомні складові частини успішного засвоєння навчального матеріалу, як активізація пізнавальної діяльності, вияв самостійності учнів під час навчання, розвиток мислення.

Отже, розв'язування навчальних завдань вважається одним із основних методів навчання, що сприяє розвитку мислення учнів. Це навело нас надумку на уроках технологій з конструювання та моделювання швейних виробів у загальноосвітній школі застосувати систему навчальних задач, яка включала б (за рекомендацією І.Якиманської) такі види:

- ◆ На конструювання (виконання креслення і грамотне його читання);
- ◆ На художнє моделювання.
- ◆ На демонстрування фігур.

Запропоновані завдання є ефективними засобами розвитку просторової уяви і мислення, і їх вирішення приводить до найкращих результатів, якщо їх використовують систематично. На кожному уроці потрібно шукати і встановлювати зв'язки між поняттями, просторовими фігурами і предметами навколишньої дійсності. Іноді вважають, що засобами наочності досягають цілей у молодших класах, а для старших учнів необхідність у наочності зменшується. Це помилкова думка. З кожним віком учень сприймає модель, зображення по-новому. Учителю потрібно постійно сприяти тому, щоб кожен учень умів швидко (де це можливо) виготовити креслення викрійки, модель. До цих дій може спонукати школярів моделювання, виконуване вчителем експромтом. Учням у яких просторові уявлення піддаються розвитку повільно, корисно давати спеціальні завдання по виготовленню більш простих креслень моделей для використання їх на черговому уроці.

Об'єкт моделювання для учнів ми вибирали в залежності від рівня розвитку їхнього просторового мислення. Рівень визначається відповідно до методики І. Якиманської після проведення діагностики в рамках системи контролю - вхідного, рубіжного, підсумкового.

Для розв'язування задач обрано матеріал, актуальний для учнів 10-11 класів загальноосвітньої школи.

Різноманітність варіантів, що виникають під час конструювання і особливо художнього моделювання одягу, дає широкі можливості в процесі побудови різних способів розв'язування навчальних завдань й оперування ними, що в свою чергу є ефективною формою підготовки учнів до розвитку мислення на уроках з технологій. Розв'язування таких задач містить у собі елементи творчого пошуку, і це викликає в учнів інтерес до нового, спонукає до самостійної конструкторської діяльності, самостійного здобування теоретичних знань, необхідність в яких вони відчують як під час розв'язування задач, так і в процесі виготовлення швейних виробів.

Запропонована нами система задач на художнє моделювання містить у собі такі їх види.

1. Обговорення готової моделі швейного виробу. Цей вид роботи застосовується на першому етапі занять з конструювання й моделювання одягу, де учням необхідно ознайомитися з поняттями про модель і моделювання, основними принципами моделювання, з конструктивними елементами моделей і їх вибором залежно від різноманітних умов. Приклад: користуючись малюнком моделі швейного виробу (рис.1), визначити:

- а) призначення моделі;
- б) критерії врахування особливостей фігури;
- в) доцільність обрання фасону виробу;
- г) обґрунтувати вибір тканини.

Рис 1 – Ескіз комбінезона

2. Вибір оздоблення. Виконуючи цей вид робіт, учні набувають уміння уявляти видозміну змісту моделі в процесі застосування оздоблень і засвоюють, що оздоблення тільки тоді прикрашає людину (якщо виріб є предметом одягу), коли воно витримане в одному стилі

з моделлю, відповідає її призначенню, використовується в міру і лише в цьому випадку стає органічною частиною одягу.

Література

1. Якиманская И.С. Развитие пространственного мышления школьников. -М.: Педагогика. 1980.-240 с.
2. Якиманская И.С., Захарин В.Г., Кадаяс Х.-М.Х. Тест пространственного мышления: опыт разработки и применения // Вопросы психологии. - 1991. -№1.- С.128-134.

Маєвська О. М.
аспірантка

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, м. Полтава

АКТУАЛЬНІСТЬ ЕСТЕТОТЕРАПЕВТИЧНИХ ТЕХНІК ЯК ЗАСОБУ ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Освітня галузь, як така, що працює на перспективу, почала значно відставати від реальних вимог сьогодення та майбутнього. Шкільна програма, методи навчання та більшість інформації безнадійно застаріла. Учням немає сенсу запам'ятовувати легкодоступні дані, які можна знайти з допомогою інформаційно-комунікативних технологій за долю секунди. Важливим залишається формування в особистості нових нейронних зв'язків у мозку, умінь побутового та психологічного самообслуговування, фізичних навичок предметно-перетворювальної діяльності, життєво необхідних компетентностей, які допоможуть реалізувати творчі здібності та прагнення людини добиватися поставлених цілей.

Гострої актуальності набуває вміння ефективно вчитися: усвідомлене сприйняття, пошук і відбір потрібних знань, аналіз та структурування їх; визначення достовірності даних; самовмотивованість; гнучкість, мобільність, креативність та критичність мислення; розуміння власних потреб, можливостей, потенціалу та перспектив. Перелічені якості є вирішальними для досягнення успіху.

Високі вимоги суспільства і близького оточення, перенавантаження та виснаження занурюють індивіда в глибокий стресовий стан, подолати який іноді можливо лише медикаментозним втручанням. Для запобігання цього та полегшення відновлення й адаптації до постійних навколишніх змін, варто впроваджувати методи самопомоги техніками естетотерапії (різними видами арт-терапії: ізотерапія – використання прийомів графіки і живопису; оригамі – створення фігур з паперу; бібліотерапія – виховання за допомогою книг; ігротерапія – навчання і терапія через гру та ігрові ситуації; музикотерапія – використання музики, а також природотерапії, трудотерапії, хобі-терапії [0, с. 44-45]) на шкільних заняттях. Для цього особливо підходять предмети художньо-естетичного циклу, літератури, технологій, модулі вивчення графічних програм на інформатиці. Естетотерапевтичні техніки пропонують учневі безпечний простір для експериментів, спроб та помилок, безоціночне сприйняття результату його творчої роботи.

Зміна ставлення до помилки, як до точки росту і неминучої складової ситуації навчання новому виду діяльності і розвитку [0], звільняє свідомість від обмежень та допомагає переосмислювати, інтерпретувати, активно винаходити, мислити інноваційно. Адже якщо дитина відразу бездоганно виконує вправу – це означає, що вона не вчиться новому, а відтворює те, що вміє – уже має навичку, яку тренує, розвиненою на високому рівні.

Формування художньо-практичної компетентності стає необхідним, адже передбачає прагнення до творчої самореалізації, виконання художньої роботи особисто і в команді (креативність та кооперація), спілкування (взаємодія, підтримка та комунікація), обмін досвідом, ідеями та знаннями (елементи критичного мислення). У ході тренування технічних прийомів на уроках образотворчого мистецтва, заняттях із дизайну і прикладної творчості діти набувають компетенцій, що будуть актуальними в майбутньому і сприяють розвитку їхніх